

بررسی چالش‌های قانونی و اجرایی موجود در برگزاری کنسرت در برخی شهرها

سازهای بی «نوا»

طبق قانون، برگزاری کنسرت در همه شهرها بلامانع است

بهروز جوانمرد
حقوقدان

نظام حقوقی ایران به‌طور کلی ترکیبی از نظام حقوقی رومی-ژرمنی (نوشته) و آموزه‌های شریعت اسلام است و مسامحه سایر نویسندگان حقوقی در کتاب‌های خود که نظام حقوقی ایران را همواره جزو نظام‌های نوشته قرار داده و می‌دهند نمی‌تواند این واقعیت را تغییر دهد که مبتنی بر اصول چهارم و ۱۶۷ قانون اساسی، نظام حقوقی ایران خود را

وامدار و پایدار تعالیم شریعت اسلام می‌داند، به طوری که به قاضی تکلیف کرده در موارد سکوت، نقص یا اجمال قوانین موضوعه (نوشته)، با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر، حکم قضیه را صادر کند. این مجوز همچنین در ماده ۲۲۰ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ در خصوص حدودی که در این قانون نام‌شمار نشده نظیر ارتداد به قاضی داده شده است. از این رو سخن لغوی نیست اگر گفته شود نظام حقوقی ایران از نوع مختلط یا تکثرگراست، یعنی ترکیبی از آموزه‌های غیرشرعی و شرعی، در این میان یک کنش‌ساز (کاتالیزور) دیگر نیز در امر حکمرانی در طول سالیان گذشته دخیل بوده است که به آن «ملاحظات» گفته می‌شود. عنصری که در برخی موارد به قدری قوی عمل می‌کند که حتی نظام حقوقی و اداری ایران را دستخوش تحول و تغییر قرار می‌دهد. یکی از نمونه‌های اخیر چالش‌های برگزاری کنسرت موسیقی عام از سنتی و پاپ به صورت مختلط و غیرمختلط در برخی شهرهای مذهبی است. در این نوشتار به بررسی این چالش‌ها و رهیافت‌های احتمالی پرداخته می‌شود.

لغو کنسرت‌ها

با وجود داشتن مجوز قانونی

با وجود این که متولی و مسئول اصلی حوزه فرهنگ و هنر در ایران، وزارت ارشاد است و تنها این وزارتخانه است که نقش حاکمیتی دارد اما قوه قضائیه (دادستانی)، اداره اماکن نیروی انتظامی و شورای تأمین در شهرستان‌ها و اخیراً برخی نمایندگان ولی فقیه از جمله نهادهای مقامات هستند که اجرای برخی کنسرت‌ها را در برخی شهرهای ایران با وجود داشتن تأیید وزارت ارشاد به چالش کشیده‌اند.

بررسی که این نوشتار به دنبال پاسخ‌دهی به آن است این که از نظر معیارهای حکمرانی خوب (Good governance) و حاکمیت

قانون (rule of law) چگونه می‌توان به یک همدلی، وفاق و همنوایی در وضع حاضر رسید؟ از نظر قوانین موجود در زمینه برگزاری کنسرت و جشن، ماده ۲۰ آیین‌نامه اماکن عمومی مصوب ۱۳۶۳ هیأت وزیران می‌گوید: «برگزاری هر نوع مجلس جشن و عروسی، مهمانی، شب‌نشینی و امثال آن یا اجرای هر گونه برنامه هنری و نمایشی در اماکن عمومی مستلزم تأیید محتوای برنامه هنری و نمایشی از سوی وزارت ارشاد اسلامی و تحصیل اجازه مخصوص شهرداری یا کلاتری محل (حداقل ۴۸ ساعت قبل) است. بدیهی است مسئولان اماکن عمومی مزبور باید ساعت و روز و مکان و شخصیات پیشنهادکننده مراسم را با ارایه دو عدد کارت ورود به سالن به مسئولان ذریع شهربانی جمهوری اسلامی ایران اعلام کنند.» بیش از ۳۰ سال از حیات قانونی این آیین‌نامه می‌گذرد و هیأت وزیران فعلی در ۱۳ تیر ۱۳۹۵ اقدام به اصلاح ماده ۲۰ قبلی و الحاق سه تبصره به آن کرد، به این شرح که «صدور مجوز اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری از جمله اجرای صحنه‌های موسیقی و تئاتر به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و از جهت بررسی انتظامی و ترافیکی به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اعلام شده و نیروی انتظامی موظف است ظرف ۱۰ روز نظر خود را از رای و نظم و امنیت محل و مراسم را بدون دخالت در مجوز، محتوای برنامه و ویژگی جریان تأمین کند. متقاضیان برگزاری برنامه‌های مزبور موظفند حداقل (۴۸) ساعت قبل از اجرای برنامه، ساعت و روز تشکیل مراسم و صرف‌مخضات پیشنهادکننده مراسم را با ارایه دو عدد کارت ورود به محل برگزاری به مسئولان ذریع نیروی انتظامی اعلام کنند.»

شرایط صدور مجوز

برگزاری جشنواره‌های فرهنگی

بنابر تبصره‌های الحاقی جدید، اولاً صدور مجوز برگزاری جشنواره‌های فرهنگی، سنتی و هنری که براساس قوانین مربوط برعهده سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری است مشمول این ماده خواهد بود. ثانیاً، عدم ارایه پاسخ در مهلت ۱۰ روزه مقرر توسط نیروی انتظامی به منزله فقدان مشکل انتظامی و

قانون تعیین وظایف و

تقسیمات شوراها

تقسیمات شوراها در خصوص حضور سایر مقامات مانند آئین‌نامه جمع‌ده شورای تأمین استان صحبتی نشده است. لذا به نظر می‌رسد با توجه به اصل ۵۷ قانون اساسی موضوع تعیین قوای حاکم تأکید بر استقلال آنها از یکدیگر و تبیین اختیارات خاص هر یک از سه قوه دارد

تعیین وظایف و

تقسیمات شوراها

تقسیمات شوراها در خصوص حضور سایر مقامات مانند آئین‌نامه جمع‌ده شورای تأمین استان صحبتی نشده است. لذا به نظر می‌رسد با توجه به اصل ۵۷ قانون اساسی موضوع تعیین قوای حاکم تأکید بر استقلال آنها از یکدیگر و تبیین اختیارات خاص هر یک از سه قوه دارد

ترافیکی است. ثالثاً، اماکن عمومی دارای مجوز برگزاری مجالس جشن، عروسی، مهمانی و شب‌نشینی نیازی به اخذ اجازه دیگری از نیروی انتظامی ندارند. **برگزاری کنسرت در همه شهرها بلامانع است** به این ترتیب به نظر می‌رسد دست‌کم از نظر مقررات موضوع برگزاری کنسرت در همه شهرها با ضوابط مقرر شده بلامانع باشد. البته باید در نظر داشت ماده ۲۴ آیین‌نامه موصوف مقرر داشته «در اماکن عمومی ایجاد صداهای ناهنجار، ادای الفاظ رکبک، انجام حرکات زشت و اعمالی که موجب سلب آسایش دیگران یا ضرر به اموال عمومی شود، ممنوع است و صاحبان اماکن عمومی مکلفند متخلف را به مأموران انتظامی معرفی کنند.» از این رو نیروی انتظامی در اجرای اقدامات پیشگیرانه از جرم بدیهی است که باید در محل برگزاری کنسرت چه قبل از شروع، چه در خلال آن و چه در پایان آن حضور داشته باشد. البته باید در نظر داشت نیروی انتظامی تنها یکی از چالش‌های احتمالی در برگزاری کنسرت در شهرهاست و هنوز دفتر موسیقی وزارت ارشاد نتوانسته به‌عنوان تنها نهاد حاکمیتی حوزه موسیقی جامه عمل بپوشاند و در این راستا با قوه قضائیه و شورای تأمین استان ممکن است در چالش قرار بگیرد.

حضور آئین جمع‌ده در شورای تأمین استان

اصل ۱۷۶ قانون اساسی می‌گوید «شورای عالی امنیت ملی به تناسب وظایف خود شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می‌دهد. ریاست هر یک از شوراهای فرعی با رئیس جمهوری یا یکی از اعضای شورایی است که از طرف رئیس جمهوری تعیین می‌شود. حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند و تشکیلات آنها به تصویب شورایی می‌رسد. مصوبات شورایی امنیت ملی پس از تأیید مقام معظم رهبری قابل اجراء است.» در راستای تشکیل شورای امنیت کشور، قانون راجع به تعیین وظایف و تشکیلات شورای امنیت کشور مصوب ۱۳۶۲ مقرر داشته یکی از وظایف شورای امنیت کشور، برقراری ارتباط با شورای تأمین استان‌هاست. در همین راستا ماده ۵ این قانون یکی از وظایف شورای تأمین استان‌ها را تبیین حدود وظایف و اختیارات هر یک از ارگان‌ها و نهادهای در رابطه

Ehsan...

طرح: احسان گنجی

باید به صورت یکنواخت و هماهنگ در همه شهرهای ایران عمل شود و لذا شاید شورایی امنیت ملی که مصوباتش بعد از تأیید رهبری در حکم قانون است بایستی با کسب نظر مقام رهبری در خصوص تجویز یا عدم تجویز برگزاری هر نوع کنسرت در ایران مصوبه‌ای را از مسیر تصویب بگذراند تا با اختیارات هر یک از ارگان‌ها و نهادهای در رابطه با امنیت استان همچنین در بند «ل» ماده ۸ قانون یاد شده بررسی و اتخاذ تصمیم در زمینه پیشگیری و مقابله با اغتشاشات، اعتراضات، گریز از زیر بار دین خویش خواهد داد. **به صورت یکنواخت در همه استان‌ها عمل شود** علی‌القاعده در خصوص برگزاری کنسرت

با امنیت استان در چارچوب وظایف قانونی هر یک از آنها پیش‌بینی کرده است. در این شورا مقاماتی از جمله استاندار، فرمانده نیروی انتظامی و مسئول اطلاعات استان و دادستان عمومی و انقلاب حضور دارند. بحث حفاظت و جراست از شخصیت‌ها، اماکن و تأسیسات در شورا امنیت و شوراهای تأمین مطرح و بررسی و به حسب مورد برعهده نهادهای ارگان‌های ذریع قرار داده می‌شود. در این قانون در خصوص حضور سایر مقامات مانند آئین‌نامه جمع‌ده شورای تأمین استان صحبتی نشده است. لذا به نظر می‌رسد با توجه به اصل ۵۷ قانون اساسی موضوع تعیین قوای حاکم تأکید بر استقلال آنها از یکدیگر و تبیین وظایف و اختیارات خاص هر یک از سه قوه مقننه، قضائیه و

مطلب رهبری قابل اجراء است.» در راستای تشکیل شورای امنیت کشور، قانون راجع به تعیین وظایف و تشکیلات شورای امنیت کشور مصوب ۱۳۶۲ مقرر داشته یکی از وظایف شورای امنیت کشور، برقراری ارتباط با شورای تأمین استان‌هاست. در همین راستا ماده ۵ این قانون یکی از وظایف شورای تأمین استان‌ها را تبیین حدود وظایف و اختیارات هر یک از ارگان‌ها و نهادهای در رابطه

درخواست مدیر عامل کانون زنان حقوقدان شورای خراسان رضوی از نمایندگان مجلس

چرا دادخواست‌های مطالبه مهریه ثبت نمی‌شوند؟

زایل کرده، از سرمایه اجتماعی ناشی از حضور زنان کاسته و ضربه جدی به تحولات مثبت اجتماع ناشی از مشارکت مسئولانه زنان وارد می‌کند. از سوی دیگر تصویب این قانون به منزله مداخله حاکمیت در اختلاف بین زن و مرد در خانواده، جانب‌داری صریح از یکی از طرفین و بکارگیری قدرت و امکان تصویب قانون علیه زنان آن هم در هنگامه مصاف ایشان در زمان مطالبه مهر است که خروج از مسیر روشن عدالت و حق خواهد بود. نمایندگان اندیشمند مردم ایران، نهادینه کردن تبعیض، سبب تشدید شکاف‌های جنسیتی خواهد شد، هر شکاف اجتماعی به گفته جامعه‌شناسان مانند گسل‌های زلزله خطرناک است، پیامد این سیاست‌ورزی و مهندسی قضائی انبوه‌تر شدن پرونده‌ها، رشد انتقام‌جویی‌های شخصی، استقرار بی‌اعتمادی در خانواده‌ها و سست شدن بنیان آن، گسترش خشونت خانگی و نهایتاً افزایش بیش از پیش ناپایداری خانواده است، استدعا داریم با تصویب این قانون توازن قدرت را در خانواده بیش از پیش متزلزل نسازید و اگر سیاست حاکمیت بر حذف مهریه و ایجاد مانع بر سر راه دسترسی بدان قرار گرفته است، تقاضا داریم، در اندیشه ترمیم، اصلاح و تصویب قوانین جدید برای تأمین توازن و انسجام و تثبیت اعتماد در خانواده باشید.

لازم‌الاجرا در دوایر اجرای ثبت به گونه‌ای است که فاصله طولانی بین صدور اجراییه و ابلاغ آن تا بازداشت اموال محکوم‌علیه، فرصت کافی برای انتقال اموال وی فراهم می‌آورد. به عبارت دیگر قانون رسماً مردان را رخصت گریز از زیر بار دین خویش خواهد داد. ب- زنان از حقوق ناشی از اعمال قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب سال محروم مانده و از امکان بازداشت و حبس محکوم علیه در همان حد مقرر در ماده ۲۳ قانون حمایت خانواده نیز در خواهند ماند. ج- اعمال ماده ۴ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی راجع به مجازات کسانی که اموال خود را به قصد فرار از دین انتقال می‌دهند، منحصر به احکام دادگاه‌هاست و محکوم‌علیه اجرای ثبت را شامل نمی‌شود. نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی! مستحضری که امروز مهریه نزد زنان این سرزمین تنها به منزله مالیی وجه نیست، بلکه تکیه‌گاه یگانه آنان در مصاف با مقرراتی است که از تحول و تکامل در زمان بازمانده‌اند، امروز زنان مهین ما وارد عرصه عمل اجتماعی شده و در پرتو قانون اساسی در موقعیت برابر با مردان، مشارکت اجتماعی، سیاسی و اقتصادی خود را در جهت اهداف توسعه و در روند تکامل خویش گسترش می‌دهند، اینک این تبعیض آشکار علیه آنان، اعتماد ایشان را

منظور دادخواهی به دادگاه‌های صالح رجوع کند» ۳- اصل ۱۵۹ قانون اساسی: «مرجع تعلقات و شکایات دادگستری است.» ۴- بند ۶ ماده ۴ قانون حمایت خانواده سال ۱۳۹۲: رسیدگی به دعوی مهریه در صلاحیت دادگاه است. نتیجه این که تصویب این قانون زیر پانهادن اصول قانون اساسی و قوانین عادی پیش گفته است. ادارات اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور رسیدگی و اجرا شود، آیین‌نامه اجرایی این بند به‌منظور کاهش مراجعات مکرر جهت رسیدگی به پیشنهاد وزارت دادگستری و با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه شده و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.» هر چند متن ماده مبهم و مغایر منطق و ادبیات حقوقی است اما مراد از آن به زبان صریح بی‌پیرایه این است که از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، مطالبه تعهدات و تکالیف موضوع اسناد رسمی از دواج و غیره در دادگاه‌های حقوقی و خانواده پذیرفته نمی‌شود و ذینفع تنها با مراجعه به دفتر خانه و اداره ثبت می‌تواند حق خود را مطالبه کند. در این متن مراد از قید مرحله بدوی نامعلوم است، چراکه اساساً ممکن نیست مرجع رسیدگی مرحله بدوی اداره ثبت و مرحله بعد محاکم عمومی باشد. آثار و عوارض تصویب این ماده در بخش مربوط به مهریه از این قرار است: الف- محروم کردن زنان از حقوق مصرح ایشان موضوع ۱- بند چهاردهم اصل سوم قانون اساسی: «همه افراد اعم از زن و مرد به یکسان در حمایت قانون قرار دارند.» ۲- اصل ۳۴ قانون اساسی: «دادخواهی حق مسلم هر فرد است و هر کس می‌تواند به

شهرود حقوقی | مرضیه مجیبی، وکیل دادگستری و مدیرعامل کانون زنان حقوقدان سورا خراسان رضوی در نامه‌ای خطاب به نمایندگان مجلس شورای اسلامی خواستار رسیدگی به وضع زنان در دادگاه خانواده استان خراسان رضوی شده است. در این نامه آمده است: دیر زمانی است دادگاه‌های خانواده استان خراسان رضوی در اجرای دستوری که ماهیت آن تاکنون بر همگان نامشکوف مانده است را پذیرش و ثبت دادخواست‌های مطالبه مهریه امتناع ورزیده و زنان را توصیه می‌کنند، این اقدام که به نظر می‌رسد تمهیدی از باب کاهش آمار پرونده‌های محاکم خانواده باشد، به روشنی اعمال نوع تازه‌ای از تبعیض جنسیتی و محروم کردن زنان از حقوق اساسی خویش است. اما اینک ظاهراً اراده دستگاه قضا و حتی دولت جمهوری اسلامی ایران بر این قرار گرفته که این رفتار را قانونمند کرده و استقرار یخشند، بند ۲۸ ماده ۲۸ لایحه برنامه ششم توسعه که هم اینک در کمیسیون‌های مجلس مورد رسیدگی قرار گرفته و به‌زودی راهی صحن علنی می‌شود، از این قرار است «تمامی دعاوی ناشی از عدم اجرای اسناد رسمی تنظیمی در دفاتر اسناد رسمی و دفاتر رسمی ازدواج و طلاق، در مرحله بدوی از طریق